

..... [p1]

+ [Geloofd zij Jezus Christus]

Zeer Eerweerde Heer en goede Meester,

Ik ben eens gaan uitzien, te Tongeren of er ieverants te vinden was voor uwen Heer broêder, wat gij met Arthur hebt doen vragen. Ja zeker, Mijnheer Carmans, kapelaan van Sint Jan ter steê van Sinte Luitgaarde,¹ schrijft mij “dat hij dien braven heer met ongeduld verwacht. Al wat maar van verre of van kortbij op Mijnheer Gezelle trekt is zoo welkom als broêr of zuster”. Uw Eerw. Heer broeder hoeft dus maar den weg te vragen naar Mijnheer kapelaan van Sint Jan zijn huis. Hij zal dâar t'eten en te drinken krijgen; maar hij zal gaan slapen bij Mijnheer den pastoor van Sint Jan. Hij zal te Tongeren nog een landsman vinden te weten Mijn Eerw Heer Hallewijck, eenen Bruggeling,² ook kapelaan bij Mr. Carmans. Zeg of schrijf dat dus aan uwen heer broeder, als 't u belieft. -

Den 19ste van dees maand³ gaat Rijkaart vande Putte stemmen te Iper,⁴ hij komt van bij U nog eens in en uit, waarschijnlijk den eersten numero brengen van “'t Daghet”.⁵ Eerw. Heer Pol Daniëls

..... [p2]

.....

- 1 De Sint-Janskerk in Tongeren werd vermoedelijk in de 12de eeuw gesticht. Na heropbouw in de 17de en 18de eeuw en een herbestemming tijdens de Franse Revolutie werd de kerk in 1836 opnieuw als parochiekerk gebruikt. Het huidige gebouw dateert uit 1888 en combineert classicistische, Maaslandse renaissance- en neoromaanse elementen. In het interieur bevindt zich onder meer een beeld van Sinte-Luitgarde. Tongeren was haar geboortestad.
- 2 August Halewyck was van Gistel afkomstig, maar ontving zijn priesterwijding te Brugge.
- 3 De formulering 'dees maand' i.p.v. 'dees week' wijst erop dat de brief in de week van 06-12/10/1884 werd geschreven zeker wanneer we dit samen leggen met de verwijzing naar artikel van 05/10/1884 van Polydoor Daniëls (zie verder in de brief) en naar de gemeenteraadsverkiezingen op zondag 19/10/1884.
- 4 Het gaat over de gemeenteraadsverkiezingen van zondag 19 oktober 1884.
- 5 Het eerste nummer van 't Daghet in den Oosten verscheen pas op 1 februari 1885.

een goede Heer die ook nog al genegen is voor de waarheid in zake van volkstaal, heeft ons blatteken geprezen en aanbevolen, hertelijk en ernstig genoeg, in den “Onafhankelijken” van Hasselt.⁶ Hij geeft hem terzelfdertijd aan als meêhelper en gever van mededeelingen, ja, zet er zelfs eenigen die hij kent, zegt hij, toe aan, om ons ook te helpen. Wij zullen dien braven heer 'nen dankbare brief schrijven voor zijne vriendelijkheid en zijne beloofde hulp.

Ik was kreeg⁷ hier, verleên Woênsdag acht dagen, of ik kreeg het al op mijn brood bij onzen Heer President voor 't Daghet. Ze waren dien goeden Heer al komen wijs maken - ik weet niet hoe 't mogelijk is - dat ik, onnoozel Cupken⁸ t Daghet” had opgericht en schrijven gong! Dat ik nen “mauvais esprit” gong inbrengen in de gestichten van Limburg” etc. etc. Ik heb Mijnheer de President op een beleefde wijze gezeid dat zij hem leugens wijs gemaakt hadden, dat ik een der twintig helpers was van 't Daghet, dat wij gaar geen “mauvais esprit” wouden inbrengen, maar wel er eenen uitdrijven als wij kosten. Toen heb ik hem eens voor goed

..... [p3]
gevraagd of hij er iets tegen had dat wij, mannen van 't gulleken, alle dagen drij vierdels (3/4 d'heure, (Moelingen) van onzen speeltijd aftrokken om ons Vlaamsch leeren te schrijven en te verdedigen. “Daar steek ik mij natuurlijk niet tusschen”, heeft hij gezeid, “gij kunt dien tijd verbruiken wie gij wilt, als gij uwe plichten maar goed doet.” En zoo kwam ik er toch weer zuiverder van af als ik gemeend had.

Gelukkig dat wij hier een Monseigneur Rutten hebben die niet en verdraagt dat zij ons tegenwerken in ons Vlaamschzijn, anders waren wij al lang in verwatenis⁹ geslagen en moesten wij, in 't geheim aanboeren.¹⁰ Maar Mgr Rutten staat voor ons en wij weten zoo goed dat wij bij hem bescherming krijgen en goedwillige aanmoediging.

.....

6 Polydoor Daniëls, Kunst-en Letternieuws, 't Daghet in den Oosten. In: De Onafhankelijke der provincie Limburg: (zondag 5 oktober 1884) 80, p. 3: "(...) Nog meer: ik ga het bladje door mededeelingen ondersteunen; waarom zouden die en die (die ik ken) dat ook niet doen? N.B. Men schrijft in op het bureel van de ONAFHANKELIJKE."

7 Nauwelijks (bijw.).

8 Bijnaam van August Cuppens.

9 WNT 1500-heden: "Verwaten: Van de kerkgemeenschap of van kerkelijke, gewijde handelingen uitsluiten; in den kerkelijken ban doen, met den banvloek treffen."

10 Vechten.

't Ware toch voorzichtig, dunkt mij, noemdet gij nooit “'t Daghet” in uwe brieven. Want ze maken altijd van een muis 'ne olifant. Zegt dan bijv. 't Vonksken.

Nu groet ik u eerbiedig en genegen, met al mijne vrienden en gullebroêrs! Tot later, als 't God belieft!

Aug. Cuppens

Rijkaart kan maar niet uitgekald komen van zijne reis en van zijn gelukkig bij u zijn.¹¹

.....

11 Rijkaart Van De Putte bezocht Gezelle op 11 en 12 september 1884 te Kortrijk.

Briefbeschrijving

Verzender	Cuppens, August
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	[06/10/1884 t.p.q. - 12/10/1884 t.a.q.]
Verzendingsplaats	Luik
Annotatie	Datum gereconstrueerd op basis van de brieftekst: verwijzing naar artikel van 05/10/1884 (Kunst-en Letternieuws. 't Daghet in den Oosten / door Polydoor Daniëls. - In: De Onafhankelijke der provincie Limburg. - (zondag 5 oktober 1884) nr. 80, p. 3) en naar de gemeenteraadsverkiezingen 'dees maand' van leper op zondag 19/10/1884, de formulering 'dees maand' i.p.v. 'dees week' wijst erop dat de brief in de week van 06-12/10/1884 werd geschreven; adressaat en plaats gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Annotatie	Datum gereconstrueerd op basis van de brieftekst: verwijzing naar artikel van 05/10/1884 (Kunst-en Letternieuws. 't Daghet in den Oosten / door Polydoor Daniëls. - In: De Onafhankelijke der provincie Limburg. - (zondag 5 oktober 1884) nr. 80, p. 3) en naar de gemeenteraadsverkiezingen 'dees maand' van leper op zondag 19/10/1884, de formulering 'dees maand' i.p.v. 'dees week' wijst erop dat de brief in de week van 06-12/10/1884 werd geschreven; adressaat en plaats gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 dubbel vel, 210 mm x 135 mm papier, wit, vierkant geruit papiersoort: 3 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	7470
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.13831
IIIF-manifest	https://go.wander.be/iiif/bibliotheek-brugge/4baf07653e88f9bad3a7d2556145944dd5063cff/manifest

Inhoud

Incipit	Ik ben eens gaan uitzien in Tongeren of
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	[06/10/1884 t.p.q. - 12/10/1884 t.a.q.], Luik, August Cuppens aan [Guido Gezelle]
Editeur	Miet Hubrechts; Marc Carlier (research); Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt

Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2026
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [briefschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
